

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

N^o

63.

KURYER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Вторникъ. 6-го Августа — 1835 — Wilno. Wtorek. 6-го Sierpnia.

ВНУТРЕННЯЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 25-го Іюля.

Высочайшимъ Приказомъ 18-го Іюля назначены: Начальникъ бывшей 19-й Пѣхотной дивизіи, Генераль-Лейтенантъ *Петерсонъ 1-й*, Начальникомъ 23-й Пѣхотной дивизіи; находящійся при Военномъ Министерствѣ, состоящій по Гвардейской Конной Артиллеріи, Генераль-Маіоръ Баронъ *Корфъ 1-й*, Начальникомъ 2-й Уланской дивизіи, съ оставленіемъ по Гвардейской Конной Артиллеріи, на мѣсто Генераль-Лейтенанта Заборинскаго 1-го, а сей состоятъ по Кавалеріи.

— Высочайшею Грамотою 16-го Іюля, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ ордена *Св. Анны 1-й степени Императорскою Короною украшеннаго*, Командиръ Тульского Оружейнаго Завода, Генераль-Маіоръ *Философовъ*. (Р. И.)

— Высочайшимъ Указомъ 14-го Іюня въ возданіе отличныхъ трудовъ и усердія къ службѣ, нижеслѣдующіе Чиновники Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами Ордена *Св. Владимира 4-й степени*: Статскій Совѣтникъ, 2-го Отдѣленія Бѣлостокскаго Областнаго Правленія Совѣтникъ *Яневигъ - Яневскій*; 5-го класса Командиръ Волынской бригады Таможенной Стражи Полковникъ *Бузовскій*; Колежскій Совѣтникъ, Слободско-Украинскій Губернскій Лѣсничій *Кудрявцовъ*; Надворный Совѣтникъ, Витебской Казенной Палаты Совѣтникъ *Чеславскій*; 8-го класса: Смоленскій Губернскій Контролеръ *Пуцило*, Курляндскій Губернскій Казначей *Вихманъ*; Контролеръ Могилевской Казенной Палаты *Касаевскій*; Уѣздные Казначей: Витебскій *Гайко* и Житомирскій *Казура* и Титулярный Совѣтникъ Управляющій Юрбургскою Таможенною Добровольскій. — Ордена *Св. Анны 3-й степени*: Надворный Совѣтникъ Ассессоръ Волынской Казенной Палаты *Шемякинъ*; 7-го класса, Кіевскій Уѣздный Казначей *Стрельцовъ*; Колежскій Ассессоръ Старшій Лѣсничій Гродненской Казенной Палаты *Ковальскій*; Титулярные Совѣтники: Смоленскій Старшій Лѣсничій *Сердаковскій* и Секретарь 2-го Отдѣленія Бѣлостокскаго Областнаго Правленія *Лункевигъ*; 9-го класса: Совѣтникъ Гродненской Казенной Палаты *Новицкій* и Минскій Губернскій Казначей *Голиневигъ*. (С. В.)

Указъ Правительствующаго Сената.

Относительно разсматриванія приговоровъ нижнихъ Судебныхъ мѣстъ въ Губернскихъ Ликвидационныхъ Коммиссіяхъ о долгахъ, падающихъ на конфискованныя имѣнія мятежниковъ.

Правительствующій Сенатъ въ Общемъ Собраніи первыхъ трехъ Департаментовъ, слушали: *во-первыхъ*, предложенное Господиномъ Тайнымъ Совѣтникомъ, Министромъ Юстиціи и Кавалеромъ *Дмитріемъ Васильевичемъ Дашковымъ*, Высочайше утвержденное мнѣніе Государственнаго Совѣта, слѣдующаго содержанія: „Государственный Совѣтъ, въ Департаментѣ Законовъ, разсмотрѣвъ докладъ Общаго Собранія первыхъ трехъ Департаментовъ Правительствующаго Сената по вопросу: должны ли Губернскія Ликвидационныя Коммиссіи разсматривать приговоры нижнихъ Судебныхъ мѣстъ о долгахъ,

ВІАДОМОСЦІ КРАЈОВЕ.

Санкт-Петербургъ, дня 25 Lipca.

Презъ Найвысшъ розказъ dzienny 18go Lipca назначени: Naczelnik byłey 19-tey dywizyi pieszey, Jenerał-Porucznik *Peterson 1szy*, Naczelnikiem 23-ciey dywizyi pieszey: zostający przy Woyskowém Ministeryum, liczący się wkonney Gwardyyskiej Artylleryi, Jenerał-Major *Baron Korff 1szy*, Naczelnikiem 2-giey dywizyi Ułanów, z pozostaniem w konney Gwardyyskiej Artylleryi, na mieyscu Jenerał-Porucznika *Zaboryńskiego 1go*, a ten ma liczyć się w Kawaleryi.

— Презъ Найвысшъ Дипломатъ 16-го Lipca мianowany Kawalerem orderu *S. Anny 1go stopnia Cesar-ską Koroną ozdobionego*, Dowódzca Tulskey fabryki broni, Jenerał-Major *Filosofow*. (R. I.)

— Презъ Найвысшъ указъ 14 Czerwca, w nagrodę odznaczających się prac i gorliwości w służbie, niżej wyrażeni urzędnicy Naytaskawiey mianowani Kawalerami Orderu *Św. Włodzimierza 4go stopnia*: Radca Stanu, Radca 2go Oddziału Białostockiego Rządu Obwodowego *Janiewicz-Janiewski*; 5tey klasy, Dowódzca Wołyńskiej brygady celney straży Półkownik *Buzowski*; Radca Kollegialny, Słobodzko-Ukraiński Gubernialny Lésniczy *Kudriawcow*; Radca Dworu, Radca Witebskiey Izby Skarbowey *Czestawski*; 8mey klasy: Smoleński Gubernialny Kontroller *Pucilo*, Kurlandzki Gubernialny Podskarbi *Wichman*; Kontroller Mohylewskiey Izby Skarbowey *Kasaczewski*; Powiatowi Podskarbiowie: Witebski *Hayko* i Żytomirski *Kaczura*, i Radca Honorowy zarządzający Jurborgską tamoznią *Dobrowolski*, Orderu *Św. Anny 3go stopnia*: Radca Dworu, Assessor Wołyńskiej Izby Skarbowey *Szemiakin*; 7mey klasy: Kijowski Powiatowy Podskarbi *Strelcow*; Assessor Kollegialny Starszy Lésniczy Grodzieńskiej Izby Skarbowey *Kowalski*; Radcy Honorowi: Smoleński Starszy Lésniczy *Serdakowski* i Sekretarz 2go Oddziału, Białostockiego Rządu Obwodowego *Zunkiewicz*; 9tey klasy: Radca Grodzieńskiej Izby Skarbowey *Nowicki* i Miński Gubernialny Podskarbi *Goliniewicz*. (G. S.)

Ukaz Rządzącego Senatu.

Względem rozpatrywania wyroków niższych Sądowych mieysc w Gubernialnych Kommissyach Likwidacyjnych, o długach, spadających na majątki skonfiskowane rokoszanów.

Rządzący Senat, na Powszechném Zebraniu pierwszych trzech Departamentów, słuchali: *naprzód*, udzieloney przez Pana Radcę Taynego, Ministra Sprawiedliwości i Kawalera *Dymitra Wasilewicza Daszkowa*, Найвысшъ utwierdzoney Opinii Rady Państwa, w brzmieniu następującem: „Rada Państwa, na Departamencie Praw, rozpatrzywszy przełożenie Połączonego Zebrania pierwszych trzech Departamentów Rządzącego Senatu na zapytanie: czy powinny Gubernialne Likwidacyjne Kommissye rozpatrywać wyroki niższych mieysc Sądowych o długach, spadających na skonfiskowane majątki rokoszanów? i przyznawszy wniosek Rządzącego

падающих на конфискованные имения мятежников? и признавъ заключение Правительствующаго Сената правильнымъ, *положилъ*: оное утвердить. На подлинномъ мнѣніи написано: „Его Императорское Величество воспоследовавшее мнѣніе въ Департаментъ Законовъ Государственнаго Совѣта по вопросу: должны ли Губернскія Ликвидационныя Коммиссіи разсматривать приговоры нижнихъ Судебныхъ мѣстъ о долгахъ, падающих на конфискованные имения мятежниковъ, Высочайше утвердить соизволилъ и повелѣлъ исполнить. Предсѣдатель Государственнаго Совѣта Новосильцовъ. 24-го Мая 1835. И *е-о-сто-рыхъ*, справку, въ томъ состоящую, что Общее Собрание Правительствующаго Сената первыхъ трехъ Департаментовъ, разсмотрѣвъ возникшее, по представленьямъ Кіевской и Виленской Ликвидационныхъ Коммиссій, дѣло, по предмету разбора въ оныхъ частныхъ претензій къ конфискованнымъ имениямъ мятежниковъ и удовлетворенія таковыхъ претензій, находило въ ономъ два вопроса: 1.) должно ли, изъ за указа 28-го Марта 1832 года, о производствѣ въ Судебныхъ мѣстахъ дѣлъ по претензіямъ къ конфискованнымъ имениямъ мятежниковъ, на основаніи указа 19-го Августа 1799 года, разсматривать Ликвидационнымъ Коммиссіямъ приговоры Судебныхъ мѣстъ по симъ дѣламъ и соображаться съ самими дѣлами для составленія сравнительнаго счета или баланса совокупно съ претензіями, поступившими въ Ликвидационныя Коммиссіи, и затѣмъ представлять Правительствующему Сенату съ своимъ заключеніемъ? и 2.) подлежатъ ли удовлетворенію такіа рѣшенія Судебныхъ мѣстъ, кои состоялись до начала мятежа и, по пропущеніи апелляціонныхъ сроковъ, вошли до того времени въ законную силу? Обращаясь къ законамъ, ведущимъ къ разрѣшенію перваго вопроса, усматривается, что послѣ изданія помѣнятаго указа 28-го Марта 1832 года, состоялись въ томъ же году 28-го Іюня для ликвидаціи долговъ конфискованныхъ имѣній мятежниковъ Высочайше утвержденныя правила, въ § 19 коихъ изображено: Ликвидационная Коммиссія должна подвергнуть своему разсмотрѣнію каждую долговую претензію, предъявленную въ оную на имѣніе; что же касается до долговыхъ претензій, по коимъ производится разсмотрѣніе или взысканіе въ Судебныхъ или Полицейскихъ мѣстахъ, то оныя должны въ нихъ же и получить не въ очередь законное окончаніе, о коемъ мѣста сїи, не приводя приговоры своихъ въ исполненіе, обязаны въ то же время сообщать Ликвидационнымъ Коммиссіямъ по принадлежности, для совокупнаго объ оныхъ съ прочими претензіями представленья въ Правительствующій Сенатъ. А какъ въ Ликвидационныхъ Коммиссіяхъ имѣютъ свое асѣданіе Гражданскій Губернаторъ, Вице-Губернаторъ и Совѣтникъ Казенной Палаты, то соблюденіе предписаннаго указомъ 19-го Августа 1799 года на дальнѣйшее производство дѣлъ сего рода, то есть, отсылка оныхъ, по рѣшеніи въ Гражданской Палатѣ, въ Казенную, а изъ оной къ Начальнику Губерніи, послужило бы къ одному лишь замедленію, ибо Вице-Губернаторъ и Совѣтникъ Казенной Палаты, замѣняя самую Палату и присутствуя въ Ликвидационной Коммиссіи вмѣстѣ съ Гражданскимъ Губернаторомъ, могутъ совокупно изъяслять свое мнѣніе на рѣшеніе Гражданской Палаты, и потомъ, отъ имени Коммиссій, отсылать дѣла сїи на ревизію въ Правительствующій Сенатъ, чрезъ что очевидно сократится ходъ оныхъ. На семъ основаніи, Общее Собрание Правительствующаго Сената признаетъ удобнѣйшимъ: дѣла сїи, по рѣшеніи оныхъ въ Гражданской Палатѣ, отсылать изъ оной не въ Казенную Палату, а изъ сей къ Гражданскому Губернатору; но пряме въ Ликвидационную Коммиссію, а изъ оной, съ положеніемъ ея мнѣнія, представлять на ревизію въ Правительствующій Сенатъ, съ тѣмъ однако же, чтобы, независимо отъ сего ревизіоннаго хода, предписанное указомъ 23-го Сентября 1830 года правило: объявленія рѣшеній Гражданскихъ Палатъ и допущенія, въ случаѣ недовольства участвующихъ лицъ, апелляцій, долженствующихъ восходить въ тотъ же Департаментъ Правительствующаго Сената, въ который представлено будетъ дѣло съ заключеніемъ Ликвидационной Коммиссій по ревизіонному порядку, оставляемо было въ своей силѣ, подобно тому, какъ сїе вообще въ дѣлахъ, сопряженныхъ съ казеннымъ интересомъ, наблюдается. Что же касается до втораго вопроса, то есть, какія рѣшенія могутъ подлежать удовлетворенію? то какъ Виленскою Ликвидационною Коммиссіею предположено принимать къ удовлетворенію тѣ токмо рѣшенія, кои не апеллированы и приведены въ исполненіе до мятежа, или хотя не исполнены, но остались въ своей силѣ по неминованіи давности со времени состоя-

Сенату zgodnym z prawidłami, *postanowiła* go utwierdzić: „Na autentycznej opinii napisano: „Jego CESARSKA MOść nastąpił opinią na Departamencie Praw Rady Państwa względem zapytania: czy powinny Gubernialne Likwidacyjne Kommissye rozpatrywać wyroki niższych miejsc Sądowych o długach, spadających na skonfiskowane majątki rokoszanów NAWYŻEJ utwierdzić raczyli i rozkazał wypełnić. Prezydent Rady Państwa Nowosilcow. 24 Maja 1835. I *powtóre*, sprawkę w tém zawierającą się, że Połączone Zebranie Rządzącego Senatu pierwszych trzech Departamentów, rozpatrzywszy wyniki, na przedstawienia Kijowskiej i Wileńskiej Likwidacyjnych Kommissyy, dzieło, w rzeczy rozbioru w nich prywatnych pretensy do skonfiskowanych majątków rokoszanów i zadosyćczynienia takowych pretensy, znajdowało w niej dwa pytania: 1) Czy należy, z pod ukazu 28 Marca 1832 roku, o odbywaniu w miejscach Sądowych spraw z pretensyami do skonfiskowanych majątków rokoszanów, na ośnowie ukazu 19go Sierpnia 1799 roku, rozpatrywać Kommissyom Likwidacyjnym wyroki miejsc Sądowych w tych sprawach i porównywać je z samemi sprawami dla ułożenia porównawczego rachunku czyli bilansu łącznie z pretensyami, które weszły do Kommissyy Likwidacyjnych, i ztém przedstawiać Rządzącemu Senatowi ze swoim wnioskiem? i 2) Czy podlegają zadosyćczynieniu także wyroki miejsc Sądowych, które nastąpiły przed tym rokoszem i po opuszczeniu terminów apellacyjnych, przed tym czasem otrzymały moc prawną? Zapatrując się na prawa, wiodące do rozwiązania pierwszego zapytania, dostrzega się, że po wydaniu pomienionego ukazu 28-go Marca 1832 roku, nastąpił w tymże roku 28 Czerwca dla Likwidacyi długów skonfiskowanych majątków rokoszanów NAWYŻEJ utwierdzone prawidła, w § 19 których wyrażono; Kommissya Likwidacyjna obowiązana brać pod swę rozpatrzenie każdą długową pretensyą, oświadczoną w niej do majątku; a co się tycze pretensy długowych, których odbywa się rozpatrzenie lub uzyskanie w Sądowych lub policyjnych miejscach, te powinny w nichże, otrzymać bez kolei prawne zakończenie, o którym miejsc te, nie przywódcząc wyroków swych do wykonania, obowiązane są w tymże czasie komunikować Kommissyom Likwidacyjnym, podług przynależności, dla łącznego o nich z innemi pretensyami przedstawienia do Rządzącego Senatu. A że w Kommissyach Likwidacyjnych mają swe zasiadanie Gubernator Cywilny, Wice-Gubernator i Radca Izby Skarbowey, przeto przestrzeganie porządku, przepisanego ukazem 19-go Sierpnia 1799 roku do dalszego odbywania spraw tego rodzaju, to jest, odesłanie ich, po osądzeniu w Izbie Cywilney, do Skarbowey, a z niej do Naczelnika Gubernii, posłużyłoby do samey tylko przewłoki, gdyż Wice-Gubernator i Radca Izby Skarbowey, zastępując samą Izbę i zasiadając w Kommissyi Likwidacyjney razem z Gubernatorem Cywilnym, mogą łącznie oświadczać swe zdanie na wyroki Izby Cywilney, i potem, w imieniu Kommissyi, odsyłać sprawy te na rewizyę do Rządzącego Senatu, przez co się oczywiście tok ich skróci. Na tę ośnowie, Powszechnie Zebranie Rządzącego Senatu przyznaje dogodniejszém: sprawy te, po ich zawyrokowaniu w Izbie Cywilney, odsyłać z niej, nie do Izby Skarbowey, a z tę do Gubernatora Cywilnego, ale prosto do Kommissyi Likwidacyjney, a z niej, z przyłączeniem jej zdania, przedstawiać na rewizyę, do Rządzącego Senatu, z tē jednakże, ażeby, niezależnie od tego rewizyjnego toku, przepisane ukazem 23 Września 1830 roku prawidło: ogłoszenia wyroków Izby Cywilnych i dopuszczenia, w zdarzeniu niezadowolnienia należących osób, apellacy, powiny wchodzić do tegoż Departamentu Rządzącego Senatu, do którego przystana będzie sprawa z wnioskiem Kommissyi Likwidacyjney w porządku rewizyi, zestawione było w swojej mocy, podobnie temu, jak to jest powszechnie zachowywane w sprawach, połączonych ze Skarbowym interessem. Co się zaś tycze drugiego zapytania, to jest, jakie wyroki mogą podlegać zaspokojeniu? Przeto, gdy przez Wileńską Likwidacyjną Kommissyą zamierzono przyjmować na zaspokojenie te tylko wyroki, które nie apellowane, i do skutku doprowadzone przed rokoszem, lub chociaż nie wypełnione, lecz pozostały w swej mocy, dla nie przemienienia dawności od czasu ich nastania, również takie wyroki, na których nie była dozwoloną apellacya, i na to nie занесено skargi w terminie, upłynionym przed rokoszem, a następnie, otrzymały moc prawną; ztém do zbicia tego wniosku Kommissyi Likwidacyjney prawnego powodu nie ma. Podług wszystkich tych uwag, zgodnie z wnioskiem P. Ministra Skarbu, przyjętym i przez 1szy Oddział 3go Departamentu Rządzącego Senatu, Powszechnie Zebranie Senatu postanowiło: 1) Uczynić należyte rozporządzenie, ażeby odbywające się w miejscach Sądowych sprawy o pretensy długowe do majątków skonfiskowanych, wyroki ich, nie z kolei

Рига, 18-го Июля.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

А в с т р і я.

Вѣна, 21-го Іюля.

w Izbach Cywilnych, bezpořędnio z nich przesyłane były do Kommissyji Likwidacyynnych, ze wszystkimi przewodami, dla rozpatrzenia i wniesienia z ich opiniami do Rządzącego Senatu, nie odeymując przez to prawa niezadowolnionym z wyroków Izb Cywilnych, zanosić od nich do Rządzącego Senatu żałoby apellacyjne ustanowionym porządkiem. 2) Wniosek Wileński Kommissyji Likwidacyynnej o tém, jakie z przedstawianych do niej wyroków w pretensyach oświadczonych do majątków skonfiskowanych, powinny być przyjmowane do zaspokojenia, utwierdzić z tém, ażeby pretensye, tak za stannemi, jako i niestannemi wyrokami, uznane przez Kommissyją Likwidacyynną za podlegające nowemu roztrząśnieniu, rozpatrywała sama Likwidacyynna Kommissyja, na podstawie danych jej prawideł, uprzedzając tylko o tém miejsca Sądowe podług przynależności; ponieważ Kommissyja rozpatruje i sądzi, i takie nawet dzieła, które zupełnie nie były pod rozpatrzeniem sądowem. Przy czém samo z siebie wypada, że Skarb, do którego przeszły prawa i obowiązki właścicieli majątków skonfiskowanych, nie powinien podlegać ustanowionej za niestannemi wyrokami penie, podobnie temu, jak jest uwolniony Strapczy dzieł Skarbowych, od opłaty poszlin przy przenosie spraw, połączonych z interessem Skarbowym. 3) Ponieważ z rozpatrzeń Kommissyji Likwidacyynnych, może się odkryć, że niektóre odbywające się w miejscach sądowych dzieła w pretensyach długowych do skonfiskowanych majątków rokoszanów, dla swej obszerności wymagają długiego czasu, zatem Kommissyjom Likwidacyynnym przepisać za obowiązek, ażeby w takich zdarzeniach pretensy, podlegających własnemu ich rozpatrzeniu, ostatecznie czyniły porównawczy rachunek, czyli bilans, i o nim przedstawiały Rządzącemu Senatowi, a do wyżej wzmianionych dzieł pozostałych, dla odbycia w miejscach sądowych, dołączały dla poprzednich wyższej Zwierchności rozważań, osobny rejestr, z wyjaśnieniem, gdzie się odbywa jakie dzieło, od jakiego czasu, i o jakiej pretensyi do majątku skonfiskowanego, albo o poszukiwanie, do któregokolwiek byłego possessora tego majątku. O czém było podane nayuniżeńsze Jego Cesarskiej Mości przełożenie: Rozkazali: Dla należytego wypełnienia podług tey Narwyżej utwierdzoney Opinii Rady Państwa, przepisać tak Kijowskiy i Wileński, jako i innym Kommissyjom, ustanowionym dla Likwidacyi długów skonfiskowanych majątków rokoszanów, także w przywróconych od Polski Guberniach Cywilnym i Skarbowym Izdom i Rządowi Gubernialnym przez ukazy, i również przez ukaz uwiadomić i P. Ministra Skarbu; dla wydrukowania zaś w wydawanych przez Senat Gazetach, Typegrafii Senackiej dać wiedzieć. 28 Czerwca 1835 roku (z Potężonego Zebrania pierwszych trzech Departamentów.) (G.S.)

Ryga, 18go Lipca.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

A U S T R I A .

Wiedeń, dnia 21 Lipca.

W zamku Cesarskim wyporządzają appartamenta,
zamieszkałe dawniey przcz *Maryę Teresę* i Cesarza
(1)

Józefa. Będą one połączone z appartamentami, w których Panujący Cesarz dotąd mieszka, a które powiększone, i nadal, na mieszkanie swoje przeznaczył.

Dnia 24.

Podróż owdowiałey Cesarzowej, do Wyższej Au-
stryi, odłożoną została. Najjaśniejsza Pani nie pojedzie
do Pragi, ale bawić będzie w *Schönbrunn* z Jey Cesar-
ską Wysokością Arcy-Xieźną *Zofią*, która się wkrótce
spodziewa rozwiązania. Najjaśniejsze Cesarstwo odjadą
z tad do Pragi na *Brünn* w dniu 3cim Września. 170
pięknych koni i 40 powozów dworskich udaje się temi
dniami do Pragi, a 60 koni do Cieplic.

— Członkowie rodziny *Este*, zaczynają się rozjeżdżać. Arcy-Xiążę *Maxymilian* jedzie do Czech, udając się do dóbr zakonu Niemieckiego. Arcy-Xiążę *Ferdynand* nie wzdrowiał jeszcze po przypadku, który go spotkał. Skoro będzie zupełnie wyleczony, uda się do Siedmiogrodu. Arcy-Xiążę *Franciszek*, panujący w Modenie, ma jeszcze przez niejaki czas w Wiedniu zabawić. (Dz. P.)

WIELKA BRYTANIA I IRLANDYA.

Londyn, dnia 24 Lipca.

Królowa Jeymós i Xiężna Sasko-Weymarska od-
wiedzały wczora rano Xiężnę *Kent* i Xiężniczkę *Wi-*
ktoryą. Po południu Królestwo Ichmość udali się do
Caen Wood, wieyskiego mieszkania Hrabiego *Mans-*
field, który, na uczczenie ich, dał świętną ucztę. To-
warzystwo składało się blisko z 700 osób; stoły były
zastawione w 13 pokojach. We wsi *Hampstead*, przy-
ległej temu mieszkaniu, wystawiono bramę tryumfalną,
a deputacya powitała Królestwo Ichmość przemową,
na którą Monarcha łaskawie odpowiedział. Królestwo
Ichmość bawili do godziny 10tej wieczorem. Oznaki
zadowolenia towarzyszyły Xięciu *Wellingtonowi* pod-
czas przybycia i powrotu jego.

— Na sessyi Izby Wyższej dnia 21go b. m. przeczytano pierwszy raz bil względem reformy władz municypalnych, a drugie czytanie odłożono do dnia 28go b. m.

— Dnia 20 b. m. oświadczone w Izbie Niższej, iż Rząd nie wznowi prawa zwanego *przymusowe* w Irlandyi, co sprawiło powszechne zadowolenie.

— Królestwo Ichmość udali się wczora o godzinie 11tey przed południem do Woolwich, w towarzystwie Xiążąt *Cumberland* i *Cambridge*, oraz wielu znakomych osób, na zapowiedziany przed kilku tygodniami wielki przegląd wojska. Zgromadzone wojsko składało się z półku gwardyi pieszej, 2 półków liniowych, 1 bateryi artylleryi konney, i 4 bateryi artylleryi pieszej, korpusu saperów i minerów, tudzież kilku kompani wojska morskiego. Królestwo Ichmość wrócili dopiero o godzinie 8mej wieczorem do pałacu St. James, gdzie był świetny obiad, na którym się znajdowali posłowie: Austriacy, Pruski, i Saski, wielu Xiążąt, Margrabiów, Hrabiów i Jenerałów. Z Ministrów zaś był tylko Margrabia *Lansdowne*.

— Pewne towarzystwo w Glasgowie zamysła odbyć okrętem parowym podróż do Islandyi, dla zobaczenia Hekli i gorącego źródła Geyser; spodziewa się wrócić za dwa tygodnie. (Dz. P.)

FRANCYA.

Paryż, dnia 26 Lipca.

Dziś odebrano tu nadzwyczajną drogą wiadomości z Lizbony pod dniem 11 b. m. Ministerjum Portugalskie ma doznać odmiany. Dnia 10 b. m. zapewniło nawet, iż P. *Silva Carvalho*, obeymie znowu Ministerstwo skarbu, a P. *Freire* Ministerstwo spraw wewnętrznych, Hrabia *Linhares* ma być Ministrem marynarki, Hrabia *Villaréal* Ministrem spraw zagranicznych, P. *Suza Minho Magalhaes* Ministrem wojny, a Margrabia *Saldanha* Prezesem Rady Ministrów. Jedną z gazet Portugalskich z dnia 11 b. m. pisze: „Zle dobrane Ministerjum upadło; dziwiem się tylko, iż tak długo trwało. Pożądana ta odmiana objaśnia się w następującym sposobie: Ambassador Angielski, Lord *Howard de Walden*, nie był dnia 8 b. m. u Dworu w czasie pocałowania ręki Królowey; nazajutrz widział się z znakomitemi osobami, które pytały się go o przyczynę takiego postępku. Odpowiedział otwarcie, iż Ministerjum nie daje żadney dostateczney poręki, iżby ono w tak delikatney okoliczności, jaką jest uskutecznienie traktatu poczwórnego, celem ukończenia wojny domowey w Hiszpanii, i utwierdzenia systemu reprezentacyynego w Portugalii, działało zgodnie z Gabinetem Angielskim. Ambassador dodał, iż zachodzi większa, niż kiedykolwiek, potrzeba, aby zupełna zgodność istniała

тельной системы въ Португаліи, дѣйствовало съ Англійскимъ Кабинетомъ совместно, присовокупивъ, что нынѣ болѣе, нежели когда либо нужно, дабы между Кабинетами Лиссабонскимъ и Мадридскимъ господствовало совершенное согласіе; но когда Г. Мендисабаль вступилъ въ Испанское Министерство, сіе единодушіе не возможно; ибо Г. Кампосъ есть политическій его соперникъ. Когда дѣло дошло до сихъ объясненій: то помянутыя послѣдствія были неизбежны.

— Академіи надписей и изящныхъ искусствъ, наименовала своимъ иностраннымъ членомъ извѣстнаго Оріенталиста Іосифа Гампера, вмѣсто Вильгельма Гумбольта.

— Новые депеши Графа Палена, Императорско-Россійскаго Посланника при нашемъ Дворѣ, увѣдомляютъ, что онъ первыя числа Августа пріѣдетъ въ Парижъ.

— Надгробіе Генералу Сумалакаррегеви содержитъ слѣдующую надпись: „Здѣсь покоится побѣдитель Генераловъ: Соля, Сарсфилда, Вальдеца, Квесады, Родила и Мины, командовавшихъ народами Испаніи и имѣвшихъ помощь отъ Англійскаго и Французскаго Правительствъ. (D. P.) 28-го Іюля.

Сегоднешній Мониторъ содержитъ слѣдующую прокламацію: „Людвигъ Филиппъ, Король Французовъ, всѣмъ, которые сіе читать будутъ, здравія желаетъ! Французы! Національная Гвардія и войско покрылись трауромъ; Французскія фамиліи осиротѣли, ужасный видъ разтерзаль Мое сердце. Старый воинъ, давній другъ, коего щадилъ огонь въ сто сраженійхъ, палъ подле меня, отъ удара, убійцами на Меня направленнаго. Дабы достигнуть Меня, не устранились принести въ жертву славу, честь, спокойныхъ жителей, женщинъ и дѣтей; и Парижъ долженъ былъ взирать на пролитіе крови знаменитѣйшихъ Французовъ. Опять общіе ваши и Мои враги угрожаютъ Государству, законной свободѣ, народной чести, безопасности семействъ, общественному благу; но всеобщее сожалѣніе, соответственное Моему, есть должною данію драгоценнымъ жертвамъ, и явнымъ свидѣтельствомъ соединенія Франціи съ Ея Королемъ. Мое Правленіе знаетъ свою обязанность и исполнить оную. Между тѣмъ празднества, которыя должны бы увѣнчать послѣдній изъ сихъ дней, пусть дадутъ мѣсто обрядамъ, болѣе приличнымъ тѣмъ чувствованіямъ, кои насъ наполняютъ; заслуженная честь, да будетъ воздана памяти тѣхъ, которыхъ лишилось отечество, и траурный покровъ, вмѣсто вчерашняго тройнаго цвѣта, да осенитъ опять сей штандартъ, вѣрный всѣхъ ощущеній народа. Дано въ Тюлериискомъ Дворцѣ 28-го Іюля 1835 года. Людвигъ Филиппъ.“ Контрассигнировалъ, Предсѣдатель Совѣта, Министръ Статсъ-Секретарь въ Департаментѣ Иностранныхъ Дѣлъ, Князь Броли.“ 29-го Іюля.

О покушеніи на жизнь Короля, Министерскіе журналы сообщаютъ слѣдующее: „Пятый годичный праздникъ Іюльской революціи, вчера ознаменованъ былъ злодѣйскимъ покушеніемъ, какому находимъ примѣры на немногихъ только кровавыхъ страницахъ Исторіи. День начался хорошимъ предзнаменованіемъ: прекрасная погода, благопріятствовала маневрамъ, какихъ столица давно уже не видала. На лицѣ каждаго изображалось довѣріе и радость. Король, утѣшенный зрѣлищемъ, повсюду имъ встрѣчаемымъ, кончилъ смотръ второй пѣхотной линіи, будучи окруженъ многочисленнымъ семействомъ и штабомъ, состоявшимъ изъ воинскихъ и гражданскихъ чиновъ. По прибытіи Его къ Тампльскому булевару, и поминованіи фронта 8-го легіона, раздался трескъ, подобный батальному огню или пальбѣ залпомъ; тотчасъ за этимъ трескомъ, послѣдовала ужасный безпорядокъ и суматоха. Грозная адская машина извергла градъ пуль и изрубленнаго желѣза въ ближайшую свиту Короля и Его Семейства. Одинъ изъ старѣйшихъ нашихъ героевъ, почтенный Маршалъ Мортъе (Князь Треviso), образецъ гражданскихъ и воинскихъ доблестей, обогранный кровью, падаетъ мертвъ, не успѣвъ промолвить ни слова. Генераль де-ла-Шассъ-Верини, смертельно раненъ въ лобъ, а также Полковникъ Національной Гвардіи, Адъютантъ, нѣсколько національныхъ гвардейцевъ и женщина среди испуганныхъ лошадей и разъяреннаго народа, котораго ничемъ нельзя было удержатъ отъ гнѣва, при видѣ сего свирѣпаго убійства. Вдругъ изъ среды сего неописаннаго смятенія, раздался голосъ, въ тоже мгновеніе стократно повторенный: „Король невредимъ! Ни одинъ изъ Принцевъ не раненъ!“ И въ самомъ дѣлѣ, Король спокойный среди сего волненія, и только растроганный зрѣлищемъ окружающихъ его жертвъ, является передъ рядами національной гвардіи, и несимый почти на ея ру-

между Gabinetami Lisbońskim i Madryckim, a teraz, kiedy Pan Mendizabal wszedł do Ministerium Hiszpańskiego, dobre porozumienie staje się niepodobnem, gdyż Pan Campos jest politycznym przeciwnikiem P. Mendizabal. Kiedy rzeczy tak daleko się posunęły, wypadek ten był niechybnym.”

— Akademia napisów i pięknych umiejętności mianowała swym członkiem zagranicznym, na miejsce Wilhelma Humboldta, sławnego orientalistę, Pana Józefa Hammer.

— Nowe depesze Hrabiego Pahlen, Posła Cesarско-Rossyyskiego przy Dworze Naszym, donoszą, iż on dopiero w pierwszych dniach Sierpnia przybędzie do Paryża.

— Nagrobek, położony Jenerałowi Zumala-Carreguy, jest następujący: „Tu leży zwycięzca Jeneratów: Sola, Sarsfielda, Valdeza, Quesady, Rodila i Myny, którzy mieli pod dowództwem swoim ludność Hiszpanii, a pomoc od Rządów Angielskiego i Francuzkiego.“ (D.P.)

Dnia 28.

Dzisiejszy Monitor zawiera następującą odezwę: „Ludwik Filip, Król Francuzów. Wszystkim, którzy obecne pismo czytać będą, pozdrowienie! Francuzi! Gwardya Narodowa i wojsko są żałobą okryte, rodziny francuzkie osieroczone; straszliwy widok rozdarł moje serce. Stary wojownik, dawny przyjaciel, którego ogień stu bitew, oszczędzał, poległ przy moim boku pod ciosem, który mordercy dla mnie przeznaczali. Aby mię dosięgnąć, nie wahali się poświęcić na ofiarę chwały, honor, spokojnych obywateli, niewiast i dzieci; a Paryż musiał patrzeć na rozlew krwi najzaciewniejszych Francuzów. Oto znów wasi i moi spólni nieprzyjaciele zagrażają Monarchii, prawey wolności, honorowi narodowemu, bezpieczeństwu rodzin, całosci powszechnej; lecz żał publiczny, odpowiadający mojemu, zarazem jest hołdem należnym szlachetnym ofiarom i świętym dowodem zjednoczenia Francyi z jej Królem. Rząd mój zna swoją powinność i wypełni ją. Tym czasem zaś, uroczystości, mające odznaczyć ostatni z tych dni, niechay ustąpią miejsca obrzędowi, zgodniejszemu z uczuciami, które nas ożywiają; niechay zasłużona cześć oddana zostanie pamięci tych, których oyczyzna straciła, i niechay zasłona żałoby, oceniająca wczora potrojne kolory, osłoni znowu ten sztandar, wierne godło wszystkich uczuć narodu. Dano w pałacu Tuilleries 28 Lipca 1835 roku. Ludwik Filip. Prezydent Rady, Minister Sekretarz stanu w wydziale spraw zagranicznych, Xiąże Broglie.“

Dnia 29.

O zamachu na życie Króla, udzielają dzienniki ministeryalne, co następuje: „Piąta rocznica rewolucyi lipcowey odznaczoną została dnia wczorajszego okropnym zamachem, którego przykład na zakrwawionych tylko stronicach historyi znaleźć można. Dzień rozpoczął się pod najpiękniejszą wróżbą: prześliczna pogoda sprzyjała najpiękniejszej rewii, jakiej stolica oddawna świadkiem nie była. Na wszystkich twarzach jaśniało zaufanie i radość. Król, uradowany mocno widokiem, który go wszędzie uderzał, ukończył przegląd drugiej linii piechoty, otoczony swą piękną i liczną rodziną, oraz sztabem, złożonym z wyboru władz cywilnych i wojskowych. Przybył właśnie na bulwar, zwany du Temple, i przejeżdżał przed frontem 8mej legii, gdy nagle dał się słyszeć huk podobny do nierównego plutonowego ognia czyli strzelania. Zaraz potym grzmocie nastąpił okropny nieład i zamieszanie. Straszliwa machina piekielna, rozrzuciła grad kul i siekanego żelaza, na orszak najbliższy osoby Króla i jego rodziny. Ginie mąż należący do rzędu najdawniejszych naszych bohaterów, a tym jest zacy Marszałek Mortier, (Xiąże Treviso), wzór cnot wojennych i obywatelskich, który padł zbiczony krwią i niewydawszy z siebie ani jednego słowa. Jenerał de Lachasse de Verigny, został śmiertelnie w czoło raniony; zginął także jeden Półkownik gwardyi narodowey, Adjutant, kilku Gwardyaków narodowych i kobieta, szród rozrukanych koni i pośród tłumu uniesionego gniewem na widok tego bezczelnego morderstwa, tłumu, którego nic powściągnąć nie zdołało. Niebawnie daje się słyszeć z pośrodku tego zgiefku, niepodobnego do opisanja, odgłos, w ten moment stokrotnie powtórzony: „Król jest nienaruszony! Żaden z Królewiczów, nienaruszony.“ Tak też było i wistocie; Król spokojny pośród tego zamieszania i wistocie; Król spokojny pośród tego zamieszania, wzruszony jedynie widokiem ofiar, któremi jest otoczony, staje przed szeregi Gwardyi Narodowey i przez nią prawie niesiony, odbywa dalszą swą drogę

какъ, продолжаетъ свой путь среди многочисленныхъ восклицаній радости и негодованія. Смертоносное орудіе, выброшено было изъ окна съ 3-го этажа одного дома, на нѣсколько только шаговъ отстоящаго отъ Театра *de la Gaité*. Национальная гвардія, выстроенная вдоль бульвара, вдругъ окружила сей домъ; они бросились въ комнату, въ коей совершенно сіе злодѣйство и нашли еще въ ней дымящуюся машинку. Король между тѣмъ продолжалъ смотрѣть, и мы не въ состояніи изъяснить того восхищенія, съ какимъ Его принимала національная гвардія и многочисленныя, стремящіяся за Нимъ толпы народа. Чрезвычайная опасность, отъ которой избавился Король чудеснымъ почти образомъ, была поводомъ къ трогательнымъ изъясненіямъ, какими проникнуть къ Нему народъ, негодующій и гнушающійся подлыми убійцами; и такъ среди криковъ живѣйшаго восторга, коего изъяснить не возможно, кончился смотръ и маневры. Въ 5 часовъ Король возвратился въ Тюльери. Назначенныя на сей день увеселенія и празднества, по причинѣ толпѣ жертвъ, хладнокровно умерщвленныхъ, и печали, въ которую погружены почтенныя ихъ семейства, отменены. На сей разъ мы ограничиваемся сообщеніемъ тѣхъ только подробностей, которыя получены официально. Имена извѣстныхъ уже жертвъ слѣдующія: Князь *Trevizo*, пораженъ пулею въ сердце; Генералъ *de-la-Шассе-де-Вирини*, пулею въ лобъ; Капитанъ *Вилланъ*, Адъютантъ Маршала *Мезона*; Г-нъ *Рессекъ* Подполковникъ 8-го легіона 3 пулями; Г-нъ *Прюдомъ*, *Рикаръ*, *Леже* и *Бенетеръ*, гренадеры 3-го легіона; неизвѣстная женщина и ребенокъ. Большое число другихъ особъ, тяжело ранены, между коими упоминаютъ Генерала *Геймеса*, чрезъ коего платье прошли четыре пули, а пятая сильно ранила въ лице; сей храбрый мужъ, почувствовавъ ударъ, вскричалъ: „Да здравствуетъ Король!“ также ранены Генералы: *Кольбертъ*, *Пеле* и *Вленъ*; Полковнику *Раффѣ* досталось пулею въ лѣвый бокъ. Князю *Броли* прошла пуля чрезъ воротникъ. Лошадь, бывшая подъ Королемъ, ранена дробью въ шею.

— *Journal de Paris* сообщаетъ о семъ происшествіи слѣдующія подробности: виновника сего злодѣйства тотчасъ схватили. За три мѣсяца предъ симъ, наплъ онъ въ домъ при Тампльскомъ бульварѣ подъ № 50, принадлежащемъ Г-ну *Даллеманъ*, комнату на третьемъ этажѣ, въ коей учинено злодѣйствіе. Ставни были притворены. Убійца называетъ себя *Жирардомъ* и выдаетъ себя за механика. Неизвѣстно, действительно ли это его имя. Въ комнатѣ, гдѣ жилъ *Жирардъ*, одно окно обращено къ бульвару, а другое на дворъ. Изъ предосторожности прикрывалъ онъ къ последнему канатъ, дабы онъ могъ способствовать его побѣгу. Въ минуту взрыва допнули три ствола и изранили убійцу лобъ, ротъ и шею. Не смотря на то не терпѣлъ онъ ни минуты, чтобы спастись бѣгствомъ и спустился изъ окна; но Полиція, опасаясь какого либо преступнаго покушенія, велѣла бдительно присматривать за тѣми домами, возлѣ которыхъ слѣдовало проезжать Королевской свитѣ. И действительно, лишь только раздался взрывъ, Полицейскіе Чиновники бросились на дворъ того дома. Одинъ изъ нихъ увидѣвъ *Жирарда*, когда онъ спускался по канату, закричалъ: „А! негодяй! не уйдешь отъ меня!“ Тогда *Жирардъ*, бывшій на самомъ углу стѣны, сильно толкнувшись объ оную, упалъ на смѣжный дворъ; но тамъ былъ другой Полицейскій Чиновникъ, который задержалъ его. Въ ту же минуту положили его на носилки и среди толпы, извергающей проклятія, перенесли въ арестантскую. При семъ арестованы и другія лица. Убійца сознался въ преступленіи; но постоянно утверждаетъ, что не было у него сообщниковъ.

Во время случившагося несчастія, Королева съ Принцессами находилась во Дворцѣ Правосудія на Вандомской площади, чтобы оттуда видѣть проходящее войско, какъ вдругъ явился Генералъ *Рулины*, чтобы ей довести о происшедшемъ на Тампльскомъ бульварѣ. Сперва не хотѣли ей говорить о томъ, но Королева изъ смущенія окружавшихъ Ее особъ, могла уже заключать о чемъ-то чрезвычайномъ; а какъ Король, не прекращая смотра, не скоро показавшись на Вандомскую площадь, то и невозможно было увѣрить Королеву, что съ Нимъ и Его сыновьями ничего худого не случилось. Невозможно изобразить безпокойства, томившаго Ея душу. Когда вошла Герцогиня *Броли*, Королева бросилась въ ея объятія; тогда только ручьи слезъ облегчили стѣсненную Ея грудь и столько укрѣпили Ея силы, что Она была въ состояніи выслушать, увѣренія, что Король и Его сыновья, остались невредимы. Поелику въ залъ собралось много супруговъ и дочерей Офицеровъ, составлявшихъ свиту Короля, то какъ скоро дошло извѣстіе, что нѣ-

вѣрзодъ незлеченыхъ окrzyковъ радости и обурзения. Strzaly wyrzucone byly z okien trzeciego pietra pewnego domu, o kilka kroków tylko od teatru de la Gaité odległego. W jednej chwili otoczyła ten dom Gwardya Narodowa, ustawiona wzdułz bulwarów; wpadają do pokoju, z którego popełniono tę straszną zbrodnię i znajdując dymiącą się jeszcze machinę. Tym czasem Król odhwywał przeglad, a nam braknie wyrazów, ażeby opisać zapał, z jakim witała go Gwardya Narodowa i niezliczone ciskające się za nim tłumy ludności. Okropne niebezpieczeństwo, którego Król cudem uniknął, dało powód do tēm dobitniejszych wynurzeń, jakimi tchnie dla niego naród, mający w obrzydzeniu i pogardzie podłych zabójców. A tak, pośród okrzykówъ najwyższego zapału, którego opisać niepodobna, odhwywał się i ukończył dalszy przeglad i defilowanie. O godzinie 5tej Król powrócił do Tuilleryów. Dalsze na ten dzień ustanowione zabawy i uroczystości, wstrzymane zostały, ze względu na tyle ofiar, z zimną krwią zamordowanych, i na smutek, w którym zacne ich rodziny pogrążone zostały. W tej chwili ograniczamy się na umieszczeniu tych tylko szczegółów, które nas drogą urzędową doszły. Imiona ofiar już wiadomych, są następujące: Xiążę *Trevizo* trafiony kulą w same serce; Jenerał *de Lachasse de Verigny*, trafiony kulą w czoło; Kapitan *Villate*, Adjutant Marszałka *Maison*; Pan *Rieussec*, Podpótkownik 8mej legii, trafiony trzema kulami; Panowie: *Prudhomme*, *Ricard*, *Leger* i *Benetter*, Grenadyerowie 8mej legii; kobieta nieznajoma; dziecko. Wielka liczba rozmaitych osób, jest mniej więcej ciężko ranionych; między temi wymieniamy Jenerała *Heyma*, którego suknią cztery kule przeszły, a pięta mocno w twarz ranita; ten waleczny, gdy się uczuł trafionym, zawołał: „Niech żyje Król!“ Ranieni są także Jenerałowie: *Colbert*, *Pelet* i *Blin*; Pótkownik *Raffé* dostał kulę w bok lewy. Xięciu *Broglia* przeszła kula przez kołnierz. Koń, na którym Król siedział, został szrotem w szyję raniony.

— *Journal de Paris* udziela następujące o tym wypadku szczegóły: „Sprawcę zbrodni ujęto natychmiast. Już od trzech miesięcy ujął on w domu przy bulwarze du Temple, Nró 50 oznaczonym, a do Pana *Dallemagne* należącym, pokój na trzecim piętze, z którego zbrodnię popełnił. Okiennice były przykrynięte. Morderca daje sobie nazwisko *Girard* i imieni się bydl mechanikiem. Niewiadomo, czy tak się nazywa rzeczywiście. W pokoju, gdzie mieszkał *Girard*, jest tylko jedno okno na bulwark wychodzące, a drugie od tyłu. Przez ostrożność umocował on u tego drugiego okna ling, która mu służyć miała do ucieczki. W chwili wybuchu, pękły trzy łaty i raniły mordercę w czoło, wargę i szyję. Pomimo tych ran, nie stracił ani jednej chwili, aby się ratować ucieczką, i spuścił się z okna. Lecz Policya, która się obawiała jakiego zbrodniczego zamachu, kazała mieć bacne oko przy tych domach, które były orszak miał przejeżdżać. Jakoż, zaledwie dała się słyszeć eksplozja, wpadli Ajenci na dziedziniec domu, z którego wybuchła. Jeden z nich przestrzegł *Girarda*, gdy się spuszczał po linie, i zawołał na niego: „A tyś nędzniku! mam cię.“ Tym czasem *Girard*, który był właśnie przy samym rogu muru, tracił się mocno o tenże i upadł na drugą stronę w obcym dziedzinie, a le i tam był inny Ajent policyyny, który go zatrzymał. Położono go natychmiast na nosze i wsród tłumy, rzucającego przekleństwo, zanieśiono do Conciergerie. Aresztowano także inne osoby. Morderca przyznał się do winy, ale utrzymuje stale, że nie miał współników.“

W chwili wydarzonego wypadku, Królowa znajdowała się z Xiężniczkami w pałacu Sprawiedliwości na placu Vendome, dla przyglądania się ztamtąd przechodzącemu woysku, gdy właśnie wszedł Jenerał *Rumigny*, aby jej donieść o tēm, co zaszło na bulwarku du Temple. Chciano z początku nie jej o tēm nie wspomnieć, lecz Królowa widziała z pomieszczenia otaczających ją osób, że się coś nadzwyczajnego wydarzyło. Ponieważ Król nie zaprzestał przegladu i dla tego nie tak prędko przybył na plac Vendome, było niepodobniestwem przekonać Królową, że jest ocalony wraz z synami; trudno opisać niepokój, oślikający jej duszę. Gdy weszła Xiężna *Broglie*, Królowa rzuciła się w jej objęcia, i wtenczas dopiero strumień łez ulżył ściśniętej piersi; przywrócił jej oraz tyle siły, że była w mocy wysłuchać zapewnienia, że Król i i Królowiczowie są nietknięci. Ponieważ znajdowało się w sali wiele żon i córek tych oficerów, którzy orszak Króla składali, a dowiedziano się, że niektórzy z tych oficerów są ranieni; we wszystkich weyrzeniu

которые изъ сихъ Офицеровъ ранены, взоры всѣхъ омрачились уныніемъ и страхомъ, пока не пришло нѣсколько Адъютантовъ, сообщившихъ все въ подробности, что и положило конецъ недоумѣнію. Оставивъ Королеву Генераль *Румини* отправился къ супругу Маршала *Мортье*, чтобы уведомить ее о плачевной потерѣ и участи постигшей ея супруга. Невозможно описать сей прискорбной сцены. Достоинъ вниманія, что семейство Маршала, опасаясь, чтобы ему не повредила жаръ, старалось его уговорить остаться дома; но Маршалъ, который, какъ извѣстно, былъ большаго роста, сказалъ по поводу посившихся слуховъ о покушеніи на жизнь Короля: „Нѣтъ, нѣтъ, я долженъ тамъ быть; я высокъ ростомъ и усцію заслонить Короля.“

Когда палъ Маршалъ *Мортье*, Г. *Тьерс* находился столь блиско его, что былъ обрызганъ его кровью. Подъ Маршалою *Молиторомъ* убита лошадь. Генералу *Блену* тотчасъ огноты въ ближайшей кофейной два пальца. Полковникъ *Рассе* умеръ отъ полученной раны. Говорятъ, что въ ту минуту, когда послѣдовалъ выстрѣлъ изъ адской машины, Король наклонился, чтобы взять просьбу изъ рукъ одного солдата національной гвардіи.

Вчера въ 6 часовъ вечеромъ, Король съ Королевою въ парадной каретѣ, безъ всякаго конвоя, отправился къ Княгинѣ *Мортье*, чтобы навѣстить и утѣшать ее. Въ вечеру собралось въ Тюиллерійскомъ Дворцѣ множество особъ всѣхъ степеней, въ числѣ коихъ были всѣ Иностранные Посланики, находящіеся теперь въ Парижѣ. — Вчерашняго дня Король посылалъ своихъ Адъютантовъ къ семействамъ, коихъ члены пали жертвою вчерашняго происшествія, объявивъ онымъ глубокое чувство своего соболезнованія. Тампльскій бульваръ со вчерашняго числа наполненъ любопытными, кой печально смотрѣли на мѣсто, ознаменованное свирѣпствомъ. Негодованіе къ преступнику всеобщее. Правительство опредѣлило совершить общій обрядъ погребенія по убиенныхъ. Оно объявлено вчера, но кажется приготовленія къ Пятницѣ не поспѣютъ. Всѣ журналы сегодня, по случаю сего происшествія, изъясняютъ свое негодованіе въ сильныхъ выраженіяхъ. Оппозиціонные утверждаютъ, что такой поступокъ должно почитать припадкомъ изступленнаго сумазброды, который дѣйствовалъ самъ по себѣ, не принадлежа ни къ какой партіи.

— Одинъ изъ здѣшнихъ журналовъ помѣщаетъ въ прибавленіи, изданномъ въ 4 часа послѣ обѣда, слѣдующія еще подробности: „Говорили сегодня поутру, что убійца *Жирандъ* умеръ отъ полученныхъ ранъ. Этотъ слухъ не имѣетъ основанія, крайней мѣрѣ находилъ онъ еще въ живыхъ въ первомъ часу. Однакожь сомнительно, успѣютъ ли сохранить ему жизнь. Вчера снесли его съ большою осторожностію съ Тампльскаго бульвара въ арестантскую. Господа *Франкъ-Карре* и *Шлеульмъ*, Генеральные Прокураторы, равномерно и нѣкоторые Судьи отправились къ нему для допросовъ, если оныя начать можно. Лекарей приставлено къ нему 6, между коими находятся Господа *Маржольмъ* и *Оливеръ д'Анженъ*. *Жирандъ* ужасно изувѣченъ; одного глаза онъ лишился совершенно, ротъ разорванъ. Сначала онъ объяснялся знаками такъ, что его можно было понимать; онъ говорилъ, что называется *Жирандомъ*, что ему отъ роду 23 года и что онъ изъ Ліона. Сегодня учинено слѣдствіе о семъ происшествіи. Говорятъ, что предписано арестовать многихъ, принадлежащихъ къ республиканской и легитимистской партіямъ.“

— Журналы: *National*, *Bon Sens* и *Charivari*, нынче не были отданы подписчикамъ.

— Сегодня въ половинѣ 6-го часа по полудни, въ то время, когда отправлялась почта, было извѣстно, что *Жиранду* гораздо лучше, и не сомнѣвались, что онъ выздоровѣетъ. Сегодня арестовано нѣсколько лицъ, подозрѣваемыхъ въ соучастіи съ *Жирандомъ*.

— Вчера вечеромъ въ 6 часовъ, Полицейскіе Чинovníки отправились въ редакцію журнала *Réformateur*, имѣя повелѣніе арестовать Редактора Г-на *Распалля* и произвести строгій обыскъ всему, что покажется имъ подозрительнымъ. *Распалля* не было; сказывали, что онъ уѣхалъ. Въ полночь явились сѣи Чинovníки вторично и взяли подъ арестъ Г-на *Евгенія Распалля*, племянника главнаго Редактора, коего отвели къ Префекту Полиціи. Коммиссаръ Полиціи въ прошедшую ночь, явившись въ типографію журнала *Charivari*, запретилъ наборщикамъ, кончить начатый номеръ.

— Слышно, что сегодня поутру арестовали Г-на *Армана-Карреля*, издателя журнала *National*. Полиція ищетъ какого-то господина большаго роста и дороднаго, который ежедневно бывалъ въ домѣ подъ N. 50 при бульварѣ *du Temple*.

маловата сія поспѣна лѣгливость такъ долго, допóки kilku Адъютантовъ не przybyło z doniesieniem o szczegółach, co położyło koniec niepewności. Od Królowey udał się Jenerał *Rumigny* do Marszałkowej *Mortier*, aby ją zawiadomić o bolesney stracie, jaką poniosła. Była to scena boleści, trudna do opisanja. Zastępuje na wspomnienie ta okoliczność, że rodzina Marszałka, obawiając się, aby mu upaść nie zaszkodził, starała się go nakłonić do pozostania w domu; lecz Marszałek, który, jak wiadomo, był bardzo wysokiego wzrostu, rzekł, względnie do biegających właśnie pogłosek o zamachu na życie Króla: „Nie, nie, muszę tam być; jestem wysokiego wzrostu, potrafię może Króla zasłonić.“

Gdy Marszałek *Mortier* upadł, Pan *Thiers* był tak blisko niego, że krwią jego zbroczony został. — Pod Marszałkiem *Molitor* ubito konia. Jenerałowi *Blin*, odjęto zaraz w naybliższej kawiarni dwa palce. Półkownik *Raffé* umarł z odniesionej rany. — Mówią, że w chwili, gdy machina piekielna wystrzeliła, Król schylał się właśnie dla odebrania prośby z rąk jednego gwardzisty narodowego.

Wczora o godzinie 6tej wieczorem, udał się Król z Królową w pojeździe parady, bez żadney eskorty, dla odwiedzenia i pocieszenia Xiężny *Treviso*. — Wieczorem było nadzwyczaj wiele osób wszelkiego stopnia na pokojach w pałacu Tuilleryów, między któremi uważano wszystkich znajdujących się obecnie w Paryżu Postów zagranicznych. — Dnia wczorayszego rozstał Król swoich Adъютантовъ do tych familii, których Członkowie padli ofiarą wczorayszego wypadku, oświadczając im głębokie uczucie żalu swojego. *Boulevard du Temple* zapełniony jest od dnia wczorayszego ciekawemi, którzy ze smutkiem przyglądają się miejscu popełnionej okropności. Oburzenie przeciwko sprawcy, jest powszechne. Rząd postanowił, że odbędzie się publiczny obchód pogrzebowy poległych ofiar. Pogrzeb był zapowiedziany na wczora, zdaje się atoli, że przygotowania przed piątkiem nie będą ukończone. Wszystkie dzienniki wynurzają dziś z powodu tego wypadku, niechęć swoją w mocnych wyrazach. Oppozycyjne utrzymują, że taki czyn uważać trzeba za płód zapalonej głowy szaleńca, zupełnie odrębny, wykonany bez wiedzy któregośbądź stronnictwa.

— Jeden z dzienników tutejszych umieszcza w dodatku, o godzinie 4tej po południu wydanym następujące jeszcze szczegóły. „Mówiono dziś rano, że morderca *Girard* umarł z ran odniesionych. Jest to pogłoska bezzasadna; przynajmniej żył on jeszcze o godzinie pierwszej. Nie jest jednak rzeczą pewną, czy będzie mógł być utrzymany przy życiu. Wczora odniesiono go z największą ostrożnością, z bulwarku *du Temple* do *Conciergerie*. Panowie *Franc-Carré* i *Plougoulin* Prokuratorowie Jeneralni, tudzież kilku Sędziów instrukcyjnych, udali się do niego dla badania, jeśli by takowe czynić z nim można było. Doktorów przydano mu 6ciu, między któremi Pan *Marjolin* i *Olivier d'Angen*. *Girard* jest strasznie pokaleczony; jedno oko utracił zupełnie, usta ma zerwane. Z początku tłómaczył się przez znaki, tak, że go można było zrozumieć; powiada, że się zowie *Girard*, ma lat 23, jest rodem z Lyonu. Dziś odbywało się śledztwo tego wypadku. Mówią, że wydano wiele poleceń do aresztowania osób ze stronnictwa republikańskiego i legitymistycznego.“

— Dzienniki: *National*, *Bon Sens* i *Charivari* nie były dzisiaj wydane.

— Dziś o godzinie w pół do piątej po południu, właśnie gdy odchodziła poczta, wiadomo było, że *Girard* miał się lepiej i niewątpiono, że będzie zdrów. Dziś aresztowano kilka osób, które są w podeyrzeniu o współnictwo z *Girardem*.

— Wczora wieczorem o godzinie 6tej, udali się Urzędnicy Policyjni do bióra Redakcyi dziennika *Réformateur*; mieli oni polecenie aresztować głównego Redaktora Pana *Raspail* i przedsięwziąć dokładne poszukiwanie względem tego wszystkiego, cokolwiekby za podeyrzane uważali. Pan *Raspail* nie był obecny; powiedziano, że wyjechał. O pół nocy przybyli ciż Urzędnicy powtórnie i aresztowali Pana *Eugeniusza Raspail*, synowca głównego Redaktora; odprowadzono go do Prefekta Policyi. — Kommissarz Policyi, zszedłszy zeszłej nocy do drukarni dziennika *Charivari*, zakazał zécérom, ażeby składania rozpoczętego numeru nie wazyli się kończyć.

— Słychać, że dziś przed południem aresztowano Pana *Armand-Carrel* wydawcę dziennika *National*. Policya śledzi jakiegoś jegomości wysokiego wzrostu i otyłego, który codziennie bywał w domu Nró 50 przy bulwarku *du Temple*.

— Палатъ Перовъ, сегодня собранной, Министры объявили Королевское повелѣніе, въ силу коего она перемѣняется въ Судилище для изслѣдованія вчерашняго преступленія. Депутаты не прежде, какъ послѣ завтра соберутся въ засѣданіе. Сегодня было ихъ только 70 или 80 въ Судейской залѣ, гдѣ также присутствовали Министры *Тьерсъ, Гизо и Гюманнъ*.

— Королевскимъ распоряженіемъ вѣдно вмѣсто годоваго Іюльскаго праздника совершить торжественный обрядъ погребенія въ честь пострадавшихъ при извѣстномъ покушеніи. (G. C.)

ГЕРМАНІЯ.

Мюнхенъ, 17-го Іюля.

Сюда возвратился послѣдній Баварскій батальонъ изъ Греціи, а съ нимъ и Генералъ *Гейдекъ*.

20-го Іюля.

Увѣряютъ, что Ихъ Высочества Наслѣдникъ Прускаго Престола съ Супругою, возвращаясь изъ путешествія предпринятаго по Италіи, въ половинѣ Августа посѣтятъ Тегернзе.

— Въ Бенедиктинскій Монастырь учрежденный въ Аугсбургѣ, Епископъ *Риэггъ* и Прелатъ *Губеръ* пригласили изъ Австріи 22-хъ Монаховъ сего ордена.

— Говорятъ, что Коронація Короля *Оттона*, отсрочена до бракосочетанія онаго! (G. C.)

ИСПАНІЯ.

Мадридъ, 10-го Іюля.

Говорятъ будто бы *Д. Карлосъ* объявилъ своимъ приверженцамъ, что его судьба зависитъ отъ взятія Бильбао, что и вѣроятно. Первую половину займа въ Голландіи обещано уплатить по занятіи Бильбао, а вторую по взятіи Бургоса.

— Поручикъ *Поверъ*, который съ нѣсколькими солдатами хотѣлъ поддержать бунтъ въ Сарагосѣ, будто бы разстрѣлянъ.

— Сказываютъ, что Королева Правительница, наскучивъ трудами, сопряженными съ обязанностями Правленія, намѣрена всю свою власть передать Правительственному Совѣту, а Сама желаетъ удалиться въ Италію и, кажется, во Флоренцію. Если сіе сбудется, новыя, и даже важныя перемѣны въ политическомъ отношеніи, ожидаютъ Испанію.

— Столица нѣсколько успокоилась по полученіи извѣстія о смерти *Сумалакарреге*, объ освобожденіи Бильбао отъ осады, и занятіи сего города войскомъ Королевы; однако жъ тѣ, которые важныя ожидаютъ произшествій, не вѣрятъ сему спокойствію.

— Опасающіеся смѣненій въ Мадридѣ, ожидаютъ объявленія прежняго узаконенія и новой Регенціи, главою коей, полагаютъ, что будетъ шурина Королевы, Инфантъ *Донъ-Франциско-де-Паула*.

13-го Іюля.

Королева оставила сегодня столицу и отправилась въ Ст. Ильдефонсо. Президентъ Министерскаго Совѣта туда же послѣдуетъ, а за нимъ поѣдетъ и Военный Министръ.

— Генералъ *Монтесъ* наименованный Намѣстникомъ Аррагоніи и Губернаторомъ Сарагоссы, отправился уже къ мѣсту своего назначенія. (G. C.)

ТУРЦІЯ.

Константинополь, 7-го Іюля.

За нѣсколько предъ симъ дней прибылъ сюда Поручикъ *Стаде*, Адъютантъ Адмирала *Ролелъ*, и привезъ Англійскому Посланнику извѣстіе, о поступкахъ *Мегмеда-Али*, касательно Англійской экспедиціи на Евфратъ. Слышно, что *Мегмедъ-Али*, на испрошеніе Англійскаго Кабинета о дозволеніи плаванія пароходамъ по Евфрату—отвѣчалъ, что онъ съ своей стороны охотно на сіе соглашается и всячески будетъ содѣйствовать сему предпріятію, но начинать слѣдуетъ не съ него, а Порты должна издать на сей предметъ фирманъ; и если сіе послѣдуетъ, то можно ожидать и его помощи.

10-го Іюля.

Хотя 8 дней ходили благоприятныя извѣстія въ Албаніи: однакожъ по новѣйшимъ письмамъ изъ Лариссы отъ 2-го ч. с. м. тамошній Паша съ 5-ти тысячнымъ регулярнымъ корпусомъ пошелъ въ помощь Скутарскому Пашѣ, а 8,000 войска въ Румелии, получило повелѣніе двинуться къ Албаніи. Слѣдовательно и въ здѣшней столицѣ производятся вооруженія, которыми однако въ Перѣ приписываютъ другую цѣль.

— Чрезвычайный Султанскій Коммиссаръ *Селимъ Бей*, отправится въ Сераевъ съ повелѣніемъ къ Боснійскому Пашѣ, дабы онъ примѣрно наказалъ Боснійскихъ зачинщиковъ, обезпокоившихъ Австрійскія границы. Сейже Паша получилъ повелѣніе, собрать 3,000 войска для возстановленія спокойствія въ Албаніи. (D. P.)

— Избѣ Паровъ dziś zgromadzoney, представили Ministrowie Postanowienie Krolewskie, zamieniające też Izbę w Sąd na zbrodnię wczorayszego zamachu. — Deputowani zbiorą się na posiedzenie dopiero pojutrze. Dziś zgromadziło się ich tylko 70 lub 80 w sali konferencyjnej, gdzie byli także Ministrowie *Thiers, Guizot, i Human*.

— Rozporządzeniem Królewskiem, w miejscu obchodu rocznicy dni lipcowych, nakazany został uroczysty obrzęd pogrzebowy, na cześć ofiar poległych w skutku wiadomego zamachu. (G. C.)

НИЕМЦЫ.

Monachium, dnia 17 Lipca.

Wrócił tu ostatni batalion Bawarski z Grecyi, a z nim powrócił i Jenerał *Heideck*.

Dnia 20.

Zapewniają, że Ich Królewskie Wysokoście Następcę Tronu Pruskiego i Jego Dostojną Małżonkę, wracając z podróży, przedsięwziętej do krain Włoskich, odwiedzą w środku Sierpnia Tegernsee.

— Do klasztoru Benedyktynów, założonego w Auspurgu, sprowadzili Biskup *Riegg* i Prałat *Huber* 22 zakonników tej reguły z Austrii.

— Mówią, że koronacja Króla *Ottona*, została odłożoną aż do jego ożenienia! (G. C.)

HISZPANIA.

Madyryt, dnia 10 Lipca.

Mówią, jakoby *Don Carlos* oświadczył swoim stronnikom, że los jego od zdobycia Bilbao zależy, co może być rzeczą prawdziwą. Pierwsza część pożyczki, skontraktowanej w Hollandyi, miała być wypłacona po zajęciu Bilbao, a druga po zajęciu Burgos.

— Porucznik *Pover*, który na czele kilku żołnierzy chciał wspierać powstanie w Saragossie, miał zostać rozstrzelanym.

— Mówią, że Królowa Rejentka, sprzykrzywszy sobie trudy, nieodstępne od obowiązków rządu, ma zamiar zdać całą swą władzę na Radę Rejencyjną, a sama chce osiedzić we Włoszech, podobno we Florencyi. Jeżeli się ta wiadomość sprawdzi, nowe, a nawet ważne, zmiany, czekają Hiszpanią we względzie politycznym.

— Stolica uspokoiła się nieco po nadejściu doniesień o śmierci *Zumala-Carreguy*, o uwolnieniu Bilbao od oblężenia i osadzeniu tego miasta wojskiem Królowej; jednakże ci, co ważnych spodziewają się wypadków, nie dowierzają tej spokojności.

— Ci, co się obawiają zaburzeń w Madrycie, przypuszczają ogłoszenie dawnej ustawy i nowej Rejencyi, na czele której zostawałby szwagier Królowej, Infant *Don Francisco da Paula*.

Dnia 13.

Królowa opuściła dzisiaj stolicę, udając się do St. Ildefonso. Prezes Rady Ministrów udaje się tamże, a za nim pojedzie Minister wojny.

— Jenerał *Montes*, mianowany wielkorządcą Aragonii i Gubernatorem Saragossy, wyjechał już na miejsce swojego przeznaczenia. (G. C.)

ТУРСЯ.

Konstantynopol, dnia 7 Lipca.

Przed kilku dniami przybył tu Porucznik *Stade*, Adjutant Admirala *Rowley*, i przywiózł Posłowi Angielskiemu wiadomość o postępowaniu *Mehmeda-Alego* względem wyprawy Angielskiej do Eufratu. Słuchać, iż *Mehmed-Ali*, na żądanie Gabinetu Angielskiego, względem pozwolenia żeglugi statkom parowym na Eufracie, odpowiedział: że bardzo chętnie gotów jest uczynić ze swojej strony, i wszelkimi sposobami wspierać to przedsięwzięcie, lecz inicjatywa do niego nie należy, i Porta winna wydać firman w tej mierze; co gdy nastąpi, można się spodziewać jego pomocy.

Dnia 10.

Choć od 8m dni rozchodziły się najpomyślniejsze doniesienia z Albanii, jednakże według najświeższych listów z *Larissy* pod dniem 2gim b. m., tameczny Basza wyruszył z 50-tysięcznym Korpusem regularnym na odsiecz Baszy Skutaryjskiemu, a 8,000 woyska w Rumelii otrzymało rozkaz zbliżenia się do Albanii. Naturalnie i w tutejszej stolicy powiększają się uzbrajania, którym atoli w Pera inny cel przypisują.

— Nadzwyczajny Kommissarz Sułtana, *Selim-Bey*, uda się do Sarajewa z rozkazem do Baszy Bośni, aby przywódców bośnijskich, którzy zgwałcili terytorium austriackie, przykładnie ukarał. Wspomniany Basza odebrał także rozkaz, aby dostawił 3,000 woyska dla przywrócenia spokojności w Albanii. (Dz. P.)